

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, Fóica una data pe septemana. — Pretiulu: pe 1 annu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu annu séu 40 doidecari, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 63.

Brasiovu, 17/5 Augustu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHI'A AUSTRIACA.

Dela dieta.

Sied. din 29 Iuliu. Alduleanu: (Urmare). Mai incolo dice dlu. dep. C. Schmidt, ca nu precepe propunerea mea bene, ca cum póte se aiba gubernatorele reg. si vice-presiedintii gub. locu in dieta, cari numai cá representanti ai regimului potu se figurese acolo si ca ceialalti membrii ai regimului se se eschida dela votisare. A-ci se-mi iertati dloru o deslucire. In cas'a acést'a nu are dreptu de intrare si nu potemu neci pre venitoriu dá dreptulu de intrare altora, fora numai membriloru dietali. Acést'a amu oserbatu pana a-ci si si de aici incolo credu, ca nu se va obserbá altumentrea. Acést'a se infacisiedia de regula generale, facia cu care numai o singura esceptiune incapa si acést'a este ca póte se intre si gubernatorele reg. si vice-presiedintii gubernului; acestia au dreptulu de intrare insusi qua tales si fora a debui a fi totu deodata si membri ai dietei, si au scaunu si cuventu, de si nu votu.

In casu candu acesti functionari mari imbraca totu deodata si insusire de membrii dietali, inse nu au mandatu speciale ad-hoc de a aperá careva proiectu alu regimului, eu cugetu, ca in casulu acestu din urma nu potemu presupune de dinsii, ca de si sunt ei membri dietali, dloru totusi numai pentru aceea aru intrá in dieta, cá se apere propunerile regimului. Acésta presupunere ar' fi pre estinsa si ar' discreditá pre toti acei membri ai dietei, cari sunt totuodata si amploiatu de statu.

De totu alta este dloru, candu careva membru dietale cá amploiatu de statu este delegatu de representante ad-hoc alu inalt. regimu; si tocma si numai pentru astufeliu de casuri amu voitu eu de a preingriji prin propunerea mea. Sum cu totul de parte de a presupune, ca dora membrii dietei, totuodata si amploiatii de statu, nu s'aru tiené potrivitu convingerii loru si nu aru avé curagiu de a representá pre aceea, in corpulu legislativu numai pentru-ca ei sunt si amploiatu ai inalt. regimu; nu dloru, formulatiunea propunerii mele ve póte convinge pre deplinu despre averulu acést'a.

Dar' venimu dloru in unu casu cá celu amintitu de mene, unde unu membru dietale atunci, pre candu inaintea dietei se desbate unu proiectu alu regimului, capata insarcinare speciale, care se face anume cunoscuta inaltei case prin presidiulu dietale, cum se intempla si pana acum, ca ad. elu este menitu si delegatu de a aperá proiectulu regimului. A-ci si nu aiurea, vedu eu lips'a, necesitatea de a preingriji, cá pre unu membru dietale, candu l'a ajunsu sortea de a luá o chiamare cá acést'a, ce trebuie se fia impreunata cu instructiune positiva, se-lu deslegamu de dreptulu de a votisá in obiectulu, care are de alu aperá facia cu diet'a. Acést'a este singura distinctiunea la care amu vrutu se ve facu atenti dloru! Ce privesce la reflexiunile dlui dep. Branu de Lemény trebuie se marturisescu, ca de si la numeru s'au insemnatu mai multe, eu le reducu pre tóte la un'a singura reflexiune, care se pare a avé ceva insemnatate, inse insemnatate numai paruta, si ad. la

aceea, ca ar' fi o contradicere in propunerea mea, cá cum asi lasá acestoru functionari mari dreptulu de participare si in comisiuni, de si nu ar' fi ei membri acestora

Trebue ca intre noi subverseza neintielegere; pentru-ca eu intregu §-lu l'amu intielesu si ce am' disu despre unii membri ai regimului, aceea amu disu si despre toti membrii lui, si retragerea dreptului loru nu o facu numai pentru desbaterile dietali, ci si pentru desbaterile in comisiuni, inse pentru amendoue conditionatu, ca-ci éta ce dicu eu — vedi bene amu facutu numai nemtiesce, ne avendu tempu de ajunsu se o facu si romanesce — „Der Landtagsgouverneur und die V.-Präsidenten haben das Recht im Landtage und in den Comissionen des Landtages zu erscheinen und jederzeit das Wort zu ergreifen. An den Abstimmungen nehmen sie nur Theil, wenn sie durch Wahl oder k. Berufung Mitglieder des Landtages sind.“ Ce amu vorbitu despre gubernatoriulu reg. si vice-presiedinti, aceea dicu si in aline'a urmatória despre toti functionarii inaltului regimu. Dasselbe Recht steht auch den in der speciellen Eigenschaft von Regierungs-Vertretern abgeordneten Organen der Regierung; an den Abstimmungen nehmen sie jedoch selbst, wenn sie zugleich Landtagsmitglieder sind, für die Dauer dieser ihrer ämtlichen Function, keinen Theil.

Trebue in fine se incheiu cu aceea, ca eu nu potu neci decum precepe ideele aceluor dni, cari vedu in propunerea acést'a a mea o restringere a asia numitei libertati a regimului si care vré se afirme dupa cum a afirmatu in fapta dn. Branu, ca ad. propunerea acést'a a mea ar' fi inconstitutionale, ar' fi iliberale facia cu regimulu! Si acést'a atunci dloru! se afirma, candu noi in sesiunea de eri amu conchisu unu numeru de 40 membri ai dietii denumindi de inaltulu regimu dupa liber'a alegere a aceluasi; atunci, candu noi nu eschidemu alegiveritatea membriloru regimului de deputati dietali, si in fine atunci, candu regimulu si la noi cá póte in Europ'a intréga are unu feliu de influentia chiaru si la alegerile reprezentantiloru poporului (Bravo! bravo! stang'a!) —

M. Bohatielu 'si revócá propunerea si se alaturá longa a lui Alduleanu, fiendu-ca e mai chiara.

Dr. Ratiu nu se invoiesce cu propusetiunea lui Alduleanu intréga, ci pentru-cá se aduca in consonantia §-lu III cu §-lu IV alinea a 2-a primesce propunerea lui Alduleanu in partea a 2-a si recomanda in. diete propunerea s'a in partea 1-a.

Ref. Moga dupa una cuventare mai lunga plena de resonu recomanda dietei §-lu comisiunei cu modificarea Dr. Ratiu, ceea ce se si primesce si totuodata propune incheierea desbateriloru, ceea ce se si facu si se amanara siedintiele pentru adunarea asociatiunei din Hatiegu.

Siedinti'a din 9 Augustu se ocupá cu pertractarea §-lui 19 care suna asia: „dela dreptulu de alegere si dela alegiveritate sunt eschise: a) persónele, care voru fi recunoscute de culpóse pentru o crima, ori delictu, ori pentru o abatere purcediatóre din pof't'a de cascigu, ori comisa in contr'a moralitateru publice, ori-care voru fi dechiarate de libere dela acusa

pentru una crima ori delictu, ori pentru o abatere purcedi-tóre din poff'a de cascigu numai din caus'a neajunsului medi-olóceloru de comprobatu; b) persónele, contra caror'a s'a urditu investigatiune pentru vr'un'a din faptele penali indicate sub a) pana candu va tiené acést'a investigatiune, c) persó-nele, asupr'a averei caror'a se va fi deschisu concursu, ori se va fi urditu procesur'a de invoire, pana candu va tiené per-tractarea de concursu ori de invoire, si dupa terminarea per-tractarei, déca nu voru fi recunoscute de neculpóse in pri-vinti'a acést'a."

(Spre conducerea si escutarea afacerii de alegere in tóte privintiele, se va alege in fia care comitatu, scaunu si di-strictu cate unu comitetu centralu, si in facare comuna, care dupa § 10 are dreptu a tramite deputati proprii la dieta, cate o comisiune centrala de alegere. § 20).

La acestu § se incinse o lupta aspra. B u d a k e r face propunere in favórea presei, cá deliptele in contr'a legii de presa séu abaterile dela ea se nu faca motivu de eschidere dela dreptulu alegerei afirmandu, ca nu e dreptu, cá unu li-teratu si diurnalistu, care se numera in clas'a cea mai inteli-genta, se se condamne a se pune intr'una categoria ou cri-minalii condamnati pentru ómoru, furturi si crime de diosu. Legea de presa ce mai are valóre in Transilvani'a se tiene de cele mai neliberale din tóta Europ'a constitutionala, si a-menintia pe diurnalisti cá o sabia a lui Damocles, care ne-continutu le amenintia cu perderea drepturiloru politice. A duce d. e. casulu lui Schuselka celui mai aderitoriu austriac, care pentru unu deliptu de presa erá se 'si perda mandatulu de deputatu, déca nu 'lu agratia Maiestatea S'a. S c h u l e r - L i b l o y desluç si mai pe largu legea presei din 27 Maiu 1852 cu tóte mesurile ei represive, a oarei asprime se vede si de acolo, ca nu numai auctorii articuliloru, ci si tóte persónele ce luara parte la tiparire se supunu pedepsei, si n'ar' fi cu cale, cá acést'a asprime a legii se se puna si in ordi-nea dietala. Principiulu libertatei constitutionale pretinde in adeveru, cá pe lenga libertatea conscientiei se se considerese si garantese si libertatea opiniuniloru, apoi opiniunea publica are mare lipsa de a fi pres'a mai libera si pretinde a se primi adausulu de susu. O b e r t merge si mai de parte dicundu, ca totu §-lu e pré strictu, fiendu-ca prin elu s'aru subtrage multoru alegatori dreptulu activu si pasivu pe tóta viéti'a, ceea ce e fara cale, mai vertosu la deliptelele politice, cari ou schimbarea impregiariloru lesne devinu virtuti politice; si propune, cá numai deliptele si crimele difamatóre se póta es-chide dela dreptulu alegerei, si si acést'a numai pana la unu tempu óre care. Acestoru propuneri liberale se opusera v.-pres. H e r b e r t si P u s c a r i u, care estu din urma face alusiune la „H. Z.“ care cu tóta ocasiunea 'si bate jocu cu observatiuni sarcatice de pertactarile dietei, aruncandu vor-bitoriloru in facia ignorantia si nepreceperea obiectelor per-tractate. Modificarile propuse taia in sfer'a legii penale si aru fi mai cu scopu a asteptá revisiunea acesteia, pentru care tocma acum lucrésa una comisiune in Vien'a. H. S c h m i d t pretinde a se face deosebire intre H. S c h m i d t redactorulu si intre H. S c h m i d t deputatulu, care cá diurnalistu sta in prim'a instantia subtu magistratu, apoi subtu tribunalulu su-premu si déca vré nefortun'a subtu r. guvernulu.

Presedintele 'lu chiama la ordine si S c h m i d t incheia cu observarea, ca elu cá deputatu ar' coluorá voiosu spre a mai imlandi „a s p r i m e a c e a d r a c o n i c a a l e g e i p r e -s e i.“ Asia se primi §-lu cu unu adausu la punctulu a) care ouprinde, ca la crime indreptatirea de alegere éراسi se resti-tue dupa 10 ani, ér' la delipte si abateri dupa 5 ani. La a-linea b) se primi amendamentulu lui S c h u l e r - L i b l o y, cá deliptele de presa in stadiulu cercetarei se nu fia motivu de eschidere dela dreptulu alegerei si alegibilitatei, precum si propunerea T. B o l o g a, cá cercetarea se se botese cu epi-tetulu „cercetare speciala.“ Celalaltu testu se primi in tocma dupa cum 'lu vedemu susu.

Siedinti'a din 10 Augustu. La cetirea protocolulu face presedintele atenta diet'a, ca la §-lu 19 liter'a a) se afla in conclusulu tr. una contradicere. O b e r t recunósce, B i n -d e r asemenea P u s c a r i u si B o l o g a vréu se se lase a-fara adausulu. B i n d e r si A l d u l e a n u dicu, ca nu mai la a 3-a cetire se póte lasá acelu adausu dupa §-ii 52 si 53 din regulamentu. D r. T e u t s c h dicundu, ca acést'a pripire le póte servi de invetiatura, propune se se lase pana la a 3 a ce-tire si se se tréca la ordinea dilei, ceea ce se si facu, si ou puoine desbateri se primira §-lu 20, 21 amenanduse alinea a 2-a. § 22, 23 si 24, la care se adause „cu privirea natiuni-loru aflatóre in cerculu de alegere, si celelalte pana la § 29 mai fara modificatiuni.

In siedinti'a din 12 Augustu s'au impartasitu dietei 3 rescripte imperatesci pre longa scrisorile indatinate ale co-misariulu regiu de dieta. —

Prin rescriptulu 1-ju, care s'a perlesu in tóte trele lim-bele tierei, s'a retransmisu articululu de lege privitoriu la infi-ntiarea tribunalulu supremu, care s'a intaritu de catra Ma-iestatea s'a cu modificatiunea in §-lu I, cá resiedinti'a tribu-nalulu supremu se fia in Vien'a; — se dice in pré inal-tulu rescriptu, ca ast'a e unu dreptu maiestaticu recunoscutu si baseatu in legile patriei, si ca impregiararea: oumca tri-bunalulu supremu pentru justitia a fostu impreunatu acum de curundu cu senatulu administratiunei guberniulu, nu de-trage nimicu din dreptulu de a fi resiedinti'a in Vien'a; se mai facúra si unele modificatiuni in § 6 despre agindele curtiei casative etc. — Prin rescriptu II s'a transmisu articululu de lege privitoriu la modificarea §-lui 75 din ordinea de dieta, care se si intaresce intr'atat'a, cá regalistii se capete pe an. curinte diurne, precum si toti membri dietei pe anulu curinte rebonificare pentru spesele de calatória.

Prin rescriptulu III se retransmisu articululu de lege privi-toriu la sanctionarea si promulgarea articuliloru de lege, in-taritu. —

In privinti'a acestoru articuli de lege e provocata diet'a prin rescriptele memorate, cá provediendule cu formalitatile recerute in oelu mai scurtu tempu se le astérna spre prégra-tiós'a sanctionare.

Diet'a a decisu a se preda articuli de lege indicati co-misiuniloru respective, cari au fostu insarcinate cu elaborarea loru, spre consultare preliminaru.

La ordinea dilei continuarea desbateriloru asupr'a §-lui 29 pana la 37 cu fórte puoine modificatiuni, ér' in siedinti'a din 13 Augustu s'a cetitu proiectulu de lege pentru alegerea deputatiloru la sen. imp. si se desbatura §-ii pana la 52, la cari ne vomu mai intórcé in numerulu viitoriu.

— N o v i d e p u t a t i a l e s i: Deva: Ladislau Makrai. Ariesiu: Galu Nicolau. B.-Hunyad: Zeyk Carl. Deesiu: Tor-ma Carl. Aiudu: ér' Zeyk Carl. Oona: Szóts Alecsandru. In Trei scaune: Dionisiu c. Kálnoky, Gregoriu de Turi, Em. o Miko. Odorheiu: Iosifu Ferentzi, Martin Szabó, Ioane Hor-váth Iliefalva: Gregoriu Székely. St.-Georgiu: S. br. Szent-keresztzi. Kezdi-Osiorheiu: C. Paulu Kálnoki.

B r a s i o v u, 17 Aug. n. Pre candu din cele mai multe parti ale Ungariei, oum si dinlaintulu Transilvaniei primimu sciri, cumca atatu facerea fenului catu si secerisiulu cereale-loru ou graunte meruntu s'au finitu si ca cu esceptiunea ho-taraloru stricate de grandina séu de esirea apelor au esitu parte de midiulocu, parte pré bunu, pre atunci in tieneturile nóstre mai recoróse economii inapoiati anca si prin neconte-nitele ploi reci, care din 11 Aug. abia incetara astadi, astépta fórte ingrijati si separati pentru cá se vedia ce se va alege estimpu de munc'a si sudórea loru. Pe aici adica neci se-car'a nu apucá a fi secerata. Plantele prasite din clime mai calduróse, precum papusoiulu, tabaculu s. a.*) sufere fórte de acestu timpu rece. Eata ca amu ajunsu s c h i m b a r e a l a f a c i a si vara anca n'amu avutu. Muntiisu albi néua.

Cateva riuri au esitu eara, au ruptu poduri, au facutu si alte striatiuni. Unu bietu de negustorasu batranu din Branu mergundu calare dela Brasiovu si cadindu cu calulu in apa la podulu Rosnoului s'a si inneatu acolo cá vai de elu. Pe Praov'a s'au intemplatu asemenea innecatiuni si pasagiulu (trecerea) s'a ingreuiatu din nou. Oltulu ér' a inpedecatu co-municatiunea, a ruptu podulu dela Hidicu si e reversatu fórte.—

Z e r n e s c i 15 Augustu n. Este a cincea di de candu plóa si pe aici necontentitu; atata numai ca astadata suntemu crutiati de acelea ploi repedi, reversatóre care in Iuliu casiu-nara atatea striatiuni. Cu tóte acestea economi'a campului

*) Ci tabaculu neci se nu mai crésca. Acésta planta pe carea marele scrutatoru alu naturei Linnée o renumera intre cele numite l u r i d a e, adica urite, soarnave si v e n i n ó s e cere pamentulu celu mai grasu, in care crescú cerealiile cele mai nutritóre. Fumatulu de tabacu scóte numai din Tran-silvani'a la 1 milionu si optu sute mii fiorini v. a. Si ce au ómenii din acelu fumatu? Eata ce marturisescu medicii cei mai renumiti ai Angliei, Franciei etc. Fumatulu neumpatatu de tabacu causésa adesea lesinu, epilepsia (la copii), spasmu-ri (caroei, convulsioni), batai'a animei, tremuratura in trupu, facia palida, colica, lipsa de apetitu, slabirea nerviloru, aprin-deri, orbire, asurdire s. a. N i o o t i n u l u, adica extractu, e-sentia de tabacu, este veninulu celu mai infricosiatu, care o-móra in cateva minute. —

simte inapoiere atatu mai lovitore, cu oatu in aceste tienuturi muntose anca neci fenulu nu s'a facutu, ne cum se se fia seceratu ceva; ear' recel'a causata prin ninsorea ne mai veduta pe acestu timpu neci pe versulu muntiloru celoru mai nalti, pre unde se vede acum, intardia vegetatiunea si mai multu. — Nu soiu, deca ati luatu scire despre eseculu din muntele Cioma stapanitu de locuitorii satului sasescu Vulcanu in midiulocu hotarului comunei Zernesciloru inca din secululu alu 17-lea. In acelu munte Vulcaneni isi tienu ver'a vitele cornute. In 10 Augustu cateva oi din turm'a lui Br. Tipeiu scapara spre muntele Cioma. Pastorulu, unu ostasiu imperatescu concediatu (Urlauber) fluiera oiloru ca se se introa; in acelea minute inse siuiera si o puscatura in sioldulu stangu alu acelu fecioru; 24 alice ii remasera in carne, in catu omulu nu se mai potu misca din locu. Atunci doi voinici de vulcaneni se inieptara se toce in capu pe acelu „pastoru,” ei „rumanulu” de si impuscatu, se aparã cu ciomagulu pre catu potu pana alergara altii spre ajutoriu. Cei doi sasi sunt prinsii, eara ostasiulu fu tramisu la Brasiovu in spitalu. Cercetarea curge. —

Vien'a 12. Augustu. In unulu din numerii trecuti a-nuntiaramu, ca in Vien'a s'au priimitu preliminariele de pace intre Austro-Prusi'a si Danimarca, acum inse se astepa, ca se resosca plenipotentii Danimarcii cu instructiunile dela regele si senatulu imperialu alu Danimarcii, pentru-ca pe basea preliminariloru se se asiedi o pace definitiva. Intr'aceea din partea poteriloru apusene er' au priimitu cabinetulu Daniei o noua incuragiare, ca la fipsarca conditiuniloru de pace Dani'a se si mai pota revoca cate ceva din cele ce apromise, adeca i se da sperantia a mai priimi unele puncte din nordulu Schleswigulu si acesta incercare se va face din partea poteriloru apusene cerenduse si votulu populatiunei la astufelu de pace.

Dinualistic'a vienesa se ocupa mai cu sama cu caus'a acesta, in care a intratu si unu incidentu la midiulocu, ca trupele esecutiunei federatiunei cele Anoverane au ocupatu Lauenburgulu celu tienea Prusi'a ca amana, ceea ce se privesce, ca o represalia a federatiunei in contra Prusiei, pentru ocuparea Rendsburgulu. —

In Vien'a sosese in dilele aceste regele Prusiei, oomiatu de ministrulu Bismark, care visita e o dovada de contielegere.

Reformele politice in Principatele Unite.

(Continuare.)

III. Din cele deduse in Nr. tr. cititorulu avu ocaziune de a cunoasca opiniunea nostra privitoare la legamentulu seu aliantia, cum amu dice permanenta, pururea tiitoare a Principatelor unite cu Port'a otomana, seu mai bine, cu ori-cine va domni in Constantinopole dupa timpuri si vecuri. Cu tote acelea inse noi suntemu forte de parte de a crede, ca acea legaminte politica se pote stringe vreodata cu bunu resultatu pana la mesur'a coprinosa in cuvintele actului aditionalu din 28 Iuniu a. c., unde se dice ca . . . „acesta facultate (de a modifica seu schimba legile) nu se pote intinde la tractatele dintre In. Porta si celelalte poteri, care sunt si remanu obligatoare pentru aceste Principate.” Cu alte cuvinte: Principatele unite, respective regimulu si camer'a loru legislativa in ceea ce se numesce a faceri din afara, negotiari si incheieri de tractate comerciale, de navigatiune, de poste, de telegrafii, declarari de resoiu si incheieri de pace etc., sunt cu totulu supuse Portii otomane, pentru ca tractatele acesteia incheiete cu orice putere straina sunt obligatoare neconditionatu si pentru Moldavo-Romani'a.

De ar' fi disu diplomati'a europena: Voi moldavo-romaniloru sunteti obligati a fi si a remane in veci amici amiciloru si inemici inemiciloru Portii, voua prin urmare nu ve este ertatu a inchei tractate cu alte poteri, care se fia vatamatoare intereselor Turciei, — acesta treca marga, o amu mai pricepe si noi si altii. A lega inse, ca ori-ce va face Port'a otomana in interesulu statului seu, se fia bunu facutu si pentru Principate, acesta insamna a nulifica tractatele vechi oustatoare intre Porta si Principate, a submina autonomi'a acestora si a face, ca ori-ce alte drepturi ale loru se se legene ca frundi'a pe apa. Ci se ilustramu lucrulu cu exemple practice batatoare la ochi. Eata unele de acelea.

Port'a otomana afla cu cale a inchei unu tractatu de comertiu cu staturile vecine si amice pe temeiulu de 30%; Principatele unite inse iau vama 50% si nu voru vre a se su-pune la 30%.

Port'a otomana ia vama si la produptele orude, Principatele inse le lasa pe acelea fara vama.

Port'a otomana incheie unu tractatu, intru care neutralitatea Dunarii o recunosce pana intru atata, in catu da voia altoru staturi a cumpara pe ambele tiermuri mosii pentru agenturi, deposite, fabrice de corabii s. a. Moldavo-Romani'a ce va dice in acelu casu? Va tacea ou manile incrucite la peptu, candu va vede, ca din coce de Dunare in locu de „raialele” vechi turcesci dela Turnu, Giurgiu, Braila, Galati, Ismailu, Chili'a, Achermanu, Chotinu se facu alte raiale europene ca in Chin'a, Cochinchin'a, Iapani'a?

Port'a va inchei cu altu statu unu tractatu de cali ferate, in care va defige tocma si punctele de intrare ale calilor ferate; eara unu asemenea tractatu va fi obligatoru si pentru Principate. In acestu casu inse gubernulu Principatelor va reclama si nu va suferi ca liniile se treca pre acolo, pre unde s'ar' crede ca ar' fi cu totulu in contra interesului tierii sale. Eata cauza de conflictu intre Porta si Principate.

Intre Turci'a si alte poteri esista cateva tractate regulatoare de treb'a economiloru de vite din Austri'a care petreou in Principatele unite, in Bulgari'a, Dobrogea. Intrebare: Se pote ore, ca Porta se mai dispuna si poruncesca si in intrulu teritoriului moldavo-romanescu prin asemenea tractate? *)

Ore inse nu obvine in tocma totu acelu casu de susu inca si la cestiunea monastiriloru inchinate, carea si pana acum ajunse a fi de unu scandalu europenu? Au nu este unu sarcasmu din cele mai amara, ca Turci'a se recunosca tractatele vechi cu tota solenitatea si acum de repetite ori, se recunosca prin urmare autonomi'a Principatelor, care acum sunt puse si sub garanti'a europena, apoi totusi se voiessa a dispune de a treia parte a teritoriului moldavo-romanescu, curatu ca suverana si proprietaria? Si pentru-ce acesta? Pentru-ca cestiunea monastiriloru inchinate e privita de turoulu portatu de nasu priu fanarioti, ca o cauza din afara, la care gubernulu si camerele moldavo-romanesce nu aru ave a se amesteca, mai in scurtu, care n'ar' cade in resortulu autonomiei Principatelor, ci in resortulu ministeriului turcescu alu afaeriloru din afara.

„Tractatele dintre Porta si celelalte poteri sunt obligatoare pentru Principate.” Ore inse cum ar' fi, candu sublimei Portii iar' veni bine a renoi tractatulu dela Pasarovicz si a rupe Romani'a mica de catra Principate? Seu candu aceea ar' renoi tractatulu din 1812, prin care se de earasi Besarabi'a la muscali; seu candu dupa unu resoiu ferocitu pentru Porta ar' restitui pe sam'a sa „Raialele” susu enumerate? Pentru-ca intrebamu noi, in ce modu si prin cine este garantata integritatea teritoriului Principatelor unite? Un'a este adica autonomi'a si ou totulu alt'a e integritatea.

Si acum se presupunemu ca la unu casu de asia regimulu moldavo-romanescu n'ar' voi a recunosce invoieile Portii faute cu alte poteri si ca acelasi s'ar' opune. Urmarea dupa cum sta lucrulu pana acum ar' fi, ca intr'o di frumoasa Domnulu Principatelor unite ar' potea usioru priimi vre unu fermanu, oarele se sune in stilulu din dilele Domniloru greci Mavrocordatu, Racovitia, Ghica, Caragia, Mavrogeni, Hangerliu s. a. „Celui mai alesu intre Beii neamului lui Mesia Voivodulu Caravlachiei (si alu Bogdaniei), alu carui sfarsitu se fia bunu. — Candu va sosi acesta porunca a Mea preanalta si imperatesca la tine, se scii tu, ca alesulu dintre cei mari ai neamului crestinescu domnulu ambasadorulu (seu internuntiu, seu ce va fi), ca vechilu (plenipotentu) alu prietnului meu imperatului etc. etc. Leat pe la midiulocu lunei Zilcadeade” . . . —

Eara deca Domnulu nu s'ar' supune la unu asemenea fermanu emisu precum se intielege de sine, in urmarea unui formalu traotatu europenu, atunci ce se fia, se mai ia si alti Domni calea Brasiovlui seu a Cernautiului ca Al. Ghica, Bibescu si celalaltu Ghica? (Va urma).

*) In secolii de mai nainte in caus'a economiloru de vite se incheia tractate nemidiuocitu intre Ardealu si Principate, precum au fostu de es. intre Rakoczy si Mateiu Basarabu la 1638, intre Apafi si Sierbanu la 1685. Numai dela 1741 incoce au inceputu a esi in acesta cauza fermane de a le Portii catra Domnii acelor tieri, de es. in 1745, 1763, 1775, 1785.

Vedi inse si tractatele, eara anume celu dela Pasarovitz din 1718, celu dela Belgradu din 1738, Senedulu din 1784 si tractatulu dela Sistovu.

2454/v. k. 1864. — ad Nr. 7622/1864.

P U B L I C A T I U N E

despre estradarea unor noue cote de couponi la obligatiunile fondurilor de desarcinarea pamentului in regatele Ungari'a (de impreuna cu fostulu Voivodatu serbiu si cu Banatulu temesianu) in Croati'a si Slavoni'a.

Cu 1 Noembre se implinesce, adica se esolva celu din urma couponu dela obligatiunile fondurilor de desarcinarea pamentului in regatele Ungari'a (de impreuna cu fostulu Voivodatu serbicu si Banatulu temesianu), in Croati'a si Slavoni'a, si asia se arata necesitatea de a prevedé aceste obligatiuni cu cole noue de coupone.

In privinti'a estradarei acestoru noue filere de couponi se aduca la cunosciinti'a publica urmatoarele dispusetiuni stabilite prin cointielegerea cancelariei r. aulice ungare si acelei dalmato-croato-slavone.

1) Estradarea nouelor filere de couponi la mentionatele obligatiuni de desarcinarea pamentului are se incepa cu 2 Noembre 1864.

2) Filerele de couponi la obligatiunile ungare (si totuodata serbo-banatiene) se potu scote nu numai la casa fondului de desarcinarea pamentului in Buda, eara cele la obligatiunile croato-slavone nu numai la casa fondului de desarcinarea pamentului in Agramu, ci si in Vien'a si anume la c. r. casa de depositele statului, ear' in celelalte regate si tieri la casele fondului de desarcinarea pamentului, apoi in Ungari'a si la c. r. casa principale a terei din Temisióra, la casele filiali de tíera in Posionu, Siopronu, Casovi'a si la c. r. cassa de strinsura din Oradea-Mare.

3) Déca partid'a se insinua spre primirea filerelor de couponi pentru obligatiunile ungare (totuodata serbo-banatiene) la casa fondului de desarcinarea pamentului in Buda, si pentru obligatiunile croato-slavone la casa fondului de desarcinarea pamentului in Agram dela 2 Noembre incepundu, atunci aceea are se produca obligatiunile originale si déca aceste voru consuna cu protocólele de licidatiune si in contra estradarei couponelor nu va subversá neci o pedeca, atunci casa va estrada filerele de couponi pe longa adeverintia de primire netimbrata si totuodata va prenotá acést'a pe obligatiuni. De altumintrea adeverintiele de primire despre couponele pentru obligatiunile ungare (totuodata serbo-banatiene) sunt a se dá deosebitu pentru facare tienutu administrativu ce a sustatu mai inainte.

4) Déca voiesce partid'a din 2 Noembre incepundu a 'si scote filerele de couponi dela o alta cassa a fondului de desarcinarea pamentului, atunci aceea are se produca obligatiunile originale pe longa o consemnatiune dupa formulariulu alaturatu in triplo espeduita la aceea casa, de unde voiesce a primi couponi. — Cass'a va conferi consignatiunea cu obligatiunile si aflandule drepte, obligatiunile le va redá partidei, care pentru tramiterea couponilor va recurá cassa concernente, si sosindu couponele, acestea i va imanna partidei pe longa inoitá producere a obligatiunilor originali si pe longa adeverintia de primire netimbrata, pentru facare fondu si tienutu administrativu si pe longa rebonificarea spseloru de transportu.

Aceste spese se defigu pentru facare speditiune afora de taps'a funduaria neschimbavera de 15 cr. v. a. inca cu diumetate din taps'a postale dupa pretiu demesurata.

5) Déca partid'a voiesce a primi filerele de couponi dela casa c. r. de depositele statului din Vien'a (strad'a „Singerstrasse,“ edificiu banci), se póte adres'a catra casa mentionata in restempulu dela 1 Iuniu pana la finea lui Augustu 1864 pe longa producerea obligatiunilor originali si unei consemnatiuni simple compuse dupa formulariulu alaturatu.

Insinuarea facuta in restimpulu acest'a scutesce partid'a dela platierea tapsei la punctu 4 amintita, si estradarea filerelor de couponi in urma insinuariloru in restempulu susuatinsu facute se incepe cu 2 Noembre 1864 pe longa inoitá producere a obligatiunilor originali si pe longa adeverinti'a de primire netimbrata, pentru facare fondu si tienutu administrativu deosebitu estradata.

Déca insinuarea nu se facuse in restempulu susu numitu de trei luni, atunci dela 2 Noembre 1864 incepundu sunt a observá disposatiunile de sub punctu 4. —

6) Déca voiesce partid'a a primi filerele de couponi pentru obligatiunile ungare (incl. serbo-banatiene) dela casa c. r. provinciale din Temisióra, dela cassele c. r. filiali de tíera din Posionu, Casiovia, Siopronu, séu dela casa c. r. de strinsura de Oradea-Mare, are se se insinue dela 1 Iuniu 1864 incepundu la casa respectiva, producundu obligatiunile originale pe longa una consemnatiune dupa formulariulu alaturatu gitata.

Déca se face insinuarea pana in finea lui Septembrie 1864, atunci consemnatiunea are se se produca intr'unu esemplariu, ear' déra se face dupa finea lui Septembrie 1864 in trei esemplare.

Cu ocaziunea estradarei filerelor de couponi ce are se se incepa in 2 Noembre 1864 sunt a se produca obligatiunile originali din nou, precumu si adeverintie de primire netimbrate, pentru facare tienutu administrativu deosebite.

Déca partitele prin mediuloicirea acestoru casse voiescu a primi filere de couponi pentru obligatiunile croato-slavonice, atunci dela 2 Noembre 1864 incepundu e a se procede dupa dispusetiunile de sub punctu 4.

7) In privinti'a acelor obligatiuni, care sunt p-mnorate séu depuse la banc'a nationale priv. austr. din Vien'a, séu la filialele aceleasl, va medioloci estradarea couponiloru celoru noii inse-si banca nationale, respective filial'a aceleia, daca partid'a acésta o va cere.

8) Pentru castigarea nouilor couponi la acele obligatiuni, care se afla depuse spre pastrare la comisiunile pupilari séu la judecatoria, — deca oficiile pastrátore inse-si realiséra couponii la tempulu séu, — totu aceste officie au de a se indrepta catra respectivele casse pe longa producerea obligatiunilor originali, — eara in privinti'a acelor obligatiuni deposite, ai caroru couponi la tempulu seu se dau afara partiteloru spre realizare, le sta in voia respectiviloru administratori ai averei de a medioloci estradarea obligatiuniloru spre scopu de a face insinuarea si respective de a scote couponii.

9) Blanchetele pentru consemnatiuni se voru estradá gratis la cassele sub punctu 2 memorate.

Vien'a in 6 Maiu *) 1864.

Dela cancelari'a r. aulica ungara si dela cancelari'a r. aulica pentru Dalmati'a, Croati'a si Slavoni'a.

Formulariu pentru consemnatiuni.

Spre observare: 1) Despre obligatiunile fiacarui'a fondu, respective tienutu administrativu sunt a se face deosebite consemnatiuni.

2) Obligatiunile sunt dupa categoriile capitalului in ordine numerica de a se consemná.

3) Column'a anotatiuniloru debue lasata gola.

4) In fine e de a se indicá numerulu frusteloru si sum'a totala a obligatiuniloru —

Consemnatiunea debue prevediuta cu subscrierea numelui si indigítarea locuintiei a aceluia carele o preda.

Consemnatiune Nr.

Despre urmatórele obligatiuni ale fondului de desarcinarea pamentului in fostulu tienutu administrativu in privinti'a caror'a se cere estradarea filerelor de couponi la cassa.

Numeru frusteloru	Categori'a capitalului à fl.	Numeru	Intestatiune	Anotatiune
15 1 5 1 3 2	10000	318	Arthur de Mezey	
	"	745	Stefán Sambo	
	"	1024	Carolu Bauer	
	"	4017—4028	Vidua Maria Döry	
	5000	823	C. Ladisl. Almásy	
	1000	6216	"	
	"	6139	Ioan Schück	
	"	7001	"	
	"	7089	"	
	500	10556	"	
	100	120	"	
	"	534	"	
	"	912	"	
	50	11611	Andreiú Nagy	
	"	29	"	
"	340	Ioan Schück		

27 fruste in sum'a totale de 160,900 fl.

Ioan Wolf
(locuintia).

1—3

*) La noi spre publicare veni in 14 Augustu. —

Red.

Spre deosebita atentiune pentru cei patimasi de dinti.

Doctorulu de dinti din Vien'a d. **Blau** a sositu aici in Brasiovu si locuesce in piatia Nr. 27, catulu 1, in casa lui **Riemer** si se póte consultá pentru punerea dintiloru artificiali si pentru alte ajutorintie medicale-dentiste pe tota diu'a dela 9 pana la 1 óra dupa prandiu.

Pana Vineri in 19 Augustu se afla aici.

Diace in interesulu propriu alu P. T. patienti, cá indata, ce vor' ceti sirele aceste, fara intardiare se 'lu cercetedia spre a le dá ajutoriu in dilele cele d'antaie, pentru-ca in anulu trecut cu tóte ca 'si mai amanase plecarea, totusi nu mai potú luá inainte pe cei cu lips'a de dinti, ce 'lu cautara prea tardiu.

2—2